Kaupunginhallitus Päätöspäivämäärä 30.11.2026

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.11.2026

Valtuustoaloite: Lahdelle eläinten hyvinvoinnin edistämisohjelma

3846/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintopäällikkö Risto Uotila, p. 050 398 5501

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi."

Perusteluosa

Valtuutettu Seppo Korhonen ja 18 muuta valtuutettua jättivät 1.9.2025 seuraavan aloitteen:

”Lahti on halunnut profiloitua ympäristökaupunkina, mutta kaupunkia elävöittävät linnut ja eläimet ovat kohdanneet jopa vihamielistä suhtautumista, eivätkä ole saaneet ansaitsemaansa suojelevaa ja kunnioittavaa kohtelua. Kaupungin omat lupa- ym. toimet ovat käytännössä toimineet jopa yllykkeenä eläinsuojelulainkin vastaisiin tekoihin.

Eläinten hyvinvointia tulee edistää esimerkiksi kaupungin tiedottamisessa, hankintastrategiassa sekä päätöksenteossa laajalti. Tämä tarkoittaa nykyistä parempaa vaikuttavuusarviointia kunkin hankkeen vaikutuksista eläinkuntaan. Eläinsuojelu sinänsä määrittää mikä on sallittua ja mikä ei, mutta eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on toimittava laajemmin. Lahteen tarvitaan kokonaisvaltainen eläinten hyvinvointiohjelma, joka huomioi paremmin eri lajien tarpeita, edistää eläinten hyvinvointia ja oikeuksia sekä lisää sopuisaa yhteiseloa ihmisten ja muiden lajien välillä. Maamme pääkaupunki Helsinki on tässä suhteessa ajanut teoissa ympäristökaupunkimme edelle, joten sen esimerkkiä kannustamme seuraamaan.

Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahti laatii eläinten hyvinvoinnin edistämisohjelman, jossa linjataan mm. toimenpiteet ja vastuut asian edistämiseksi.”

Vastine aloitteeseen

Lahden kaupunki edistää eläinten hyvinvointia useilla eri toimialoilla ja erilaisin keinoin. Eläinten hyvinvointilain (693/2023, ent. eläinsuojelulaki) ja muun lainsäädännön velvoitteet ohjaavat kaupungin toimintaa mm. ympäristönsuojelussa, kaupunkiympäristön suunnittelussa, rakentamisessa ja jätehuollossa. Lisäksi viranomaisyhteistyö poliisin, valvontaeläinlääkäreiden ja ympäristöpalveluiden välillä on vakiintunutta.

Eläinten hyvinvointilaki asettaa kunnille useita eläinten hyvinvointiin liittyviä tehtäviä, joista keskeisimpiä ovat eläinten hyvinvoinnin valvonta, kiireellinen apu hädässä oleville eläimille, löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestäminen, eläinlääkäripalvelujen järjestäminen sekä eläintautien ehkäisyyn, torjuntaan ja valvontaan liittyvät viranomaistehtävät. Näiden tehtävien tavoitteena on turvata

eläinten terveys, hyvinvointi ja asianmukainen kohtelu sekä edistää eläinten ja ihmisten turvallista yhteiseloa.

Kaupungilla on käytössään myös muita välillisesti eläinten hyvinvointiin liittyviä ohjauskeinoja, kuten luonnon monimuotoisuuden tukeminen, luonnonsuojeluohjelma, pölyttäjäystävälliset ratkaisut jne. Nykyinen toiminta ei kuitenkaan muodosta kokonaisuutta, joka käsittelisi eläinten hyvinvointia yhden ohjelman alla.

Eläinsuojelu

Eläinten hyvinvointia edistetään ja eläinten asianmukaista kohtelua turvataan eläinten hyvinvointilain (693/2023) mukaisesti. Lain tavoitteena on ehkäistä eläimille aiheutuvaa kärsimystä, kipua ja muuta hyvinvointia heikentävää haittaa sekä vahvistaa eläinten kunnioittavaa ja vastuullista kohtelua. Lain noudattamista valvoo valvontaeläinlääkäri. Lahden alueella eläinsuojeluvalvonnasta vastaavat ensisijaisesti valvontaeläinlääkärit ja tarvittaessa kaupungin praktikkoeläinlääkärit. Eläinsuojeluviranomaisina toimivat lisäksi terveydensuojeluviranomaiset ja poliisi.

Eläinlääkäripalvelut

Kaupunki edistää eläinten hyvinvointia järjestämällä lakisääteiset eläinlääkäripalvelut sekä valvomalla eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön noudattamista. Näillä toimilla suojellaan eläinten terveyttä, ehkäistään eläintauteja ja ylläpidetään elintarvikehuollon turvallisuutta. Kaupunki ylläpitää pieneläimille suunnattua vastaanottopalvelua sekä tekee tilakäynteinä perustason sairaanhoitoa tuotantoeläimille ja hevosille sekä terveydenhuoltopalveluita tuotantoeläimille. Lisäksi kaupunki vastaa maakunnallisesta eläinlääkäripäivystyksestä.

Löytöeläimet

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää alueellaan irrallaan tavattujen ja talteen otettujen koirien, kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja

harrastuseläinten tilapäinen hoito enintään 15 vuorokauden ajaksi. Lahdessa löytöeläinten vastaanottamisesta ja hoidosta vastaa Päijät-Hämeen Eläinsuojeluyhdistyksen ylläpitämä löytöeläintalo Jokimaalla. Eläimen omistajalta peritään voimassa olevan taksan mukainen korvaus eläimen hoidosta aiheutuneista kustannuksista. Vuonna 2025 löytöeläintaloon toimitettiin yhteensä 105 löytöeläintä, joista 41 oli koiria ja 64 kissoja.

Koirapuistot ja -uimarannat

Koirapuistojen ja koirien uimapaikkojen ylläpitäminen ei kuulu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kunta voi kuitenkin järjestää tällaisia palveluja osana yleiseen toimialaansa kuuluvaa asukkaiden hyvinvoinnin, virkistysmahdollisuuksien ja viihtyisän elinympäristön edistämistä. Koirapuistot ja koirauimarannat tukevat lemmikkieläinten hyvinvointia, tarjoavat turvallisia ulkoilumahdollisuuksia sekä vähentävät eläinten pidosta aiheutuvia ristiriitoja muilla yleisillä alueilla.

Koirapuistoja on Lahdessa 12 kappaletta: Erviänpuiston koira-aitaus, Kenttäpuiston koira-aitaus, Kerinkallion koira-aitaus, Keskuspuiston koira-aitaus, Korventien koira-aitaus, Liipolanmäen koira-aitaus, Löytynmäen koirien koulutuskenttä, Myllypohjan koira-aitaus, Radiomäen koira-aitaus, Tanssimäenpuiston koira-aitaus, Tapanilan koira-aitaus sekä Vanhankartanonpellon koira-aitaus. Koirauimarantoja on puolestaan kuusi: Herrasmannin koiraranta, Joutjärven koiraranta, Merrasjärven koiraranta, Myllysaaren koiraranta, Niemen koiraranta sekä Teivaan sataman koiraranta.

Eläinten hautaaminen

Lahden kaupunki huomioi lemmikkieläinten hyvinvointiin myös niiden elinkaaren päättyessä. Kaupungissa on ollut käytössä Levon pieneläinhautausmaa, mutta uusia hautapaikkoja ei tällä hetkellä perusteta, ja kaupunki selvittää palvelun tulevaa järjestämistä. Lisäksi Lahden kaupungin eläinlääkäripalveluiden kautta on mahdollista järjestää lemmikkieläinten yhteis- tai yksilötuhkaus. Eläinten hautaamista ja

hävittämistä koskevat käytännöt perustuvat lainsäädäntöön, jonka tavoitteena on turvata ympäristön, ihmisten ja eläinten terveys sekä varmistaa eläinten asianmukainen käsittely niiden elinkaaren päättyessä.

Luonnonvaraiset eläimet

Lahden kaupunki huomioi myös luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin osana toimintaansa. Eläinpelastustehtävistä Lahdessa vastaa alueella Päijät-Hämeen pelastuslaitos. Sairaisiin tai loukkaantuneisiin riistaeläimiin sekä pienpetoihin liittyvät tehtävät hoidetaan yhteistyössä Lahden seudun riistanhoitoyhdistyksen kanssa. Luonnonvaraisten lintujen hoitoa ja kuntoutusta tukee Heinolan lintuhoitola. Lisäksi kaupungineläinlääkäri osallistuu tilanteisiin, joissa luonnonvaraisen eläimen kuolemaan epäillään liittyvän ihmisiin tai eläimiin tarttuva eläintauti.

Kaupunki huomioi luonnonvaraiset eläimet osana kaupunkiluontoa ja luonnon monimuotoisuutta. Samanaikaisesti kaupunki pyrkii vähentämään tilanteita, joissa eläimistä aiheutuu kohtuutonta haittaa asukkaille tai kaupungin palvelujen käytölle. Esimerkiksi valkoposkihanhien osalta tavoitteena on löytää tasapaino lajin suojelun sekä puistojen, rantojen ja muiden yleisten alueiden viihtyisän käytön välillä. Mahdolliset toimenpiteet toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön sekä viranomaisohjeiden mukaisesti.

Luontokoulu ja ympäristökasvatus

Lahden kaupungin luontokoulun ympäristökasvatuksellinen työ edistää eläinten hyvinvointia kasvattamalla osallistujia ymmärtämään itsensä osaksi luontoa eikä siitä erilliseksi toimijaksi. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa käsitystä siitä, että ihmiset ja muut lajit ovat keskinäisriippuvaisia osia yhteisessä elonverkossa. Tämä näkökulma auttaa hahmottamaan eläinten hyvinvoinnin merkitystä osana laajempaa ekologista hyvinvointia ja kestävää tulevaisuutta. Luontokoulun toiminta laajentaa myötätuntoa ja vastuuntuntoa ihmiskeskeisestä ajattelusta myös muunlajisia eläimiä kohtaan. Kun osallistujat tutustuvat eläinten elintapoihin, tarpeisiin, käyttäytymiseen ja ekologisiin

rooleihin, he oppivat tarkastelemaan maailmaa myös muiden lajien näkökulmasta. Ymmärryksen lisääntyminen tukee kykyä tunnistaa eläimet tuntevina ja omista lähtökohdistaan arvokkaina elävinä olentoina.

Ympäristö ja eläimet osana vaikutusten ennakkoarviointia

Kaupungin vaikutusten ennakkoarviointimallissa huomioidaan valmisteltavan päätöksen ympäristövaikutukset. Ympäristövaikutusten arviointi kattaa myös vaikutukset eläimistöön, luonnon monimuotoisuuteen ja elinympäristöihin silloin, kun päätöksen vaikutukset sitä edellyttävät. Kaupunkisuunnittelussa, maankäytössä, luonnonsuojelussa sekä merkittävissä investointi- ja kehittämishankkeissa arvioidaan päätösten vaikutuksia luontoon ja eläinlajeihin osana normaalia viranhaltijavalmistelua. Erillisen eläinvaikutusten arviointimallin laatimiselle ei ole tällä hetkellä nähty tarvetta, koska vaikutukset eläimiin sisältyvät osaksi laajempaa vaikutusten ennakkoarviointia (EVA) ja ympäristövaikutusten arviointia.

Johtopäätös

Aloitteessa esitettyä väitettä siitä, että kaupungin lupa- tai muu toiminta olisi yllyttänyt eläinten hyvinvointilain vastaisiin tekoihin, ei ole yksilöity. Kaupungilla ei ole tiedossa tapauksia, joissa kaupungin viranomaistoiminnassa olisi kannustettu toimimaan lain vastaisesti tai oikeutettu eläinten hyvinvointilain vastainen menettely. Kaupungin viranomaistoiminta perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja lupaharkinnassa noudatetaan eläinten hyvinvointia koskevia säännöksiä.

Aloitteessa viitataan Helsingin kaupungin eläinten hyvinvoinnin edistämistä koskevaan ohjelmatyöhön. Lahden kaupunki on arvioinut vastaavan ohjelman tarvetta. Kaupungissa eläinten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet sisältyvät jo useisiin olemassa oleviin toimintamalleihin, kuten ympäristönsuojeluun, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, ympäristökasvatukseen, eläinlääkintähuoltoon sekä vaikutusten ennakkoarviointiin. Näin ollen erillisen

ohjelman laatiminen lisäisi hallinnollista ohjausta ilman, että sillä saavutettaisiin olennaista lisäarvoa nykyisiin toimintatapoihin nähden.

Kaupunki tunnistaa eläinten hyvinvoinnin merkityksen osana kestävää, luonnon monimuotoisuutta tukevaa ja viihtyisää kaupunkiympäristöä. Aloitteessa esille nostetut tavoitteet ovat pääosin jo osa kaupungin nykyistä toimintaa. Kaupunginvaltuuston linjauksen mukaisesti ohjelmien määrää pyritään vähentämään eikä uusia erillisiä ohjelmia laadita ilman erityistä tarvetta. Eläinten hyvinvointia edistetään jatkossakin osana kaupungin lakisääteisiä tehtäviä, ympäristö- ja luontotyötä, vaikutusten ennakkoarviointia sekä hyvinvoinnin ja kestävän kaupunkikehityksen kokonaisuutta. Tämän vuoksi erillisen eläinten hyvinvoinnin edistämisohjelman laatiminen ei ole tarpeen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -